

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi päästökauppalain ja energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi päästökauppalakia ja Energiavirastosta annettua lakia. Esityksen mukaan lakeihin tehtäisiin pääosin lakitekniisiä korjauksia sekä voimassa olevan sääntelyn selkeytyksiä.

Ehdotetut muutokset koskevat päivityksiä komission täytäntöönpanoasetusta koskeviin viittauksiin, korjauksia pykälissä ilmenneisiin teknisiin virheisiin sekä voimassa olevan sääntelyn selkeyttämistä komission antamien täytäntöönpanoasetusten sekä ohjeistusten johdosta. Lisäksi Energiavirastosta annettuun lakiin tehtäisiin Energiaviraston tehtäviä koskeva tekninen muutos.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi	4
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset	7
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	8
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	8
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	9
6 Lausuntopalaute	9
6.1 Johdanto	9
6.2 Yleinen palaute	9
6.3 Lentoliikenne	9
6.4 95 %:n biomassasääntö	9
6.5 Taakanjakosektorin päästöt ja päästötietojen raportointi	11
6.6 Hiilidioksidin talteenotto	11
7 Säännöskohtaiset perustelut	11
7.1 Päästökauppalaki	11
7.2 Laki Energiavirastosta	17
8 Voimaantulo	17
LAKIEHDOTUKSET	18
1 Laki päästökauppalaan muuttamisesta	18
2 Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	22
LIITE	24
RINNAKKAISTEKSTIT	24
1 Laki päästökauppalaan muuttamisesta	24
2 Laki Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	32

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Päästökauppalaki (1270/2023) astui voimaan 1.1.2024. Päästökauppalailla toimeenpantiin muutetun päästökauppadirektiivin säännökset laitosten, meriliikenteen ja lentoliikenteen osalta. Esityksellä kumottiin voimassa ollut päästökauppalaki. Päästökauppadirektiivin muutos julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 16.5.2023 ja kansallisesti edellä mainitut uudistukset tuli olla toimeenpantuna 31.12.2023 mennessä.

Muutetun päästökauppadirektiivin valmistelua ja sisältöä on kuvattu kattavasti hallituksen esityksessä 71/2023.

Kiireellisen toimeenpanon johdosta ei kansallisen lainsäädännön valmistelussa ole voitu huomioida komission EU:ssa annettavaa alemman asteista sääntelyä tai komission ohjeistuksia, joiden myötä on tarkoitus harmonisoida päästökauppajärjestelmän toimeenpanoa jäsenmaissa. Lisäksi päästökauppalain (1270/2023) voimaantulon jälkeen on ilmennyt myös muita lakitekniisiä korjaustarpeita.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkатыönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Hallituksen esitys on ollut lausunnoilla 20.12.2024-4.2.2025. Lausuntoja pyydettiin seuraavilta tahoilta: liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, oikeusministeriö, Energiavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finnair oyj, Teknologiateollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Metsäteollisuus ry.

2 Nykytila ja sen arviointi

Päästökauppadirektiivin nojalla on annettu useita täytäntöönpanoasetuksia sekä delegoituja asetuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa päästökaupan yhdenmukainen toteuttaminen jäsenmaissa. Päästökauppadirektiivin muutoksen myötä komissio on valmistellut täytäntöönpanoasetusten ja delegoitujen asetuksen muutoksia, joista suurin osa on asettunut voimaan uuden päästökauppalain voimaan tulon jälkeen.

Päästökauppadirektiivin muuttamisen jälkeen komissio on antanut seuraavat delegoitujen asetusten ja täytäntöönpanoasetusten muutokset:

komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/2122 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/2066 muuttamisesta

komission delegoitu asetus (EU) 2024/873 delegoidun asetuksen (EU) 2019/331 muuttamisesta päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajusten siirtymäsäännösten osalta

komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2024/90300 täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/2067 muuttamisesta tietojen todentamisen ja todentajien akkreditoinnin osalta. Muutokset

komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2024/2493 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/2066 muuttamisesta

komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/2441 ilmastoneutraaliussuunnitelmista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamissäännöistä päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakoon tarvittavien ilmastoneutraaliussuunnitelmien sisällön ja muodon osalta

komission delegoitu asetus (EU) 2024/2620 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä niiden vaatimusten osalta, joiden perusteella kasvihuonekaasujen katsotaan olevan pysyvästi kemiallisesti sitoutuneita tuotteeseen

komission delegoitu asetus (EU) 2023/2904 komission delegoidun asetuksen EU 2019/1122 ensimmäinen yleismuutos, jolla rekisteriasetukseen lisättiin EU:n fossiilisen polttoaineen jakelua koskevan päästökaupan ja yleisen päästökaupan laajentumisesta meriliikenteeseen edellyttäneet muutokset

Tämän lisäksi komissio on päivittänyt päästökauppadirektiivin liitteen I tulkintaa koskevaa ohjeistustaan (Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excl. aviation and maritime activities), nk. GD0) sekä päästöoikeuksien ilmaisjakoon liittyviä ohjeistuksiaan. Päivitetyt alemman asteisen sääntelyn myötä voimassa olevassa päästökauppalaissa on osittain puutteellisia viittauksia voimassa oleviin EU-säädöksiin sekä selkeytystä vaativia säännöksiä.

Komission antaman ohjeistuksessa (GD0) tarkennetaan päästökauppadirektiivin mukaista 95% biomassaa käyttäviä laitoksia koskevaa sääntelyä. Päästökauppadirektiivin mukaan yli 95% kestävä biomassaa vuosina 2019-2023 käyttävät laitokset suljetaan päästökaupan ulkopuolelle vuodesta 2026. Päästökauppadirektiivin säännös on viety sellaisenaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Päästökauppadirektiivissä ei säädetä miten säännöksen perusteella ulossuljettu laitos tulisi takaisin päästökaupan soveltamisalaan. Päästökauppalaain soveltamisalaan kuuluu biomassalaitokset, jotka käyttävät alle 95% biomassaa ja lähtökohtaisesti vuonna 2026 ulossuljettava yli 95% biomassalaitos tulisi uudestaan päästökaupan piiriin mikäli laitos lisäisi fossiilisen polttoaineen käyttöä ja siten alittaisi 95%:n rajan.

Komission ohjeistuksen mukaisesti v. 2026 alusta lähtien päästökaupasta pois suljettavat laitokset pysyisivät päästökaupan ulkopuolella vähintään seuraavan päästökaupakauden alkamiseen vuonna 2031 saakka. Nykyinen direktiivi ei sisällä asiaa koskevia uudelleentarkasteluja. Energiavirasto on laskenut jokaisen päästökauppaan alkuvuodesta 2024 kuuluneen laitoksen kestävä biomassan poltosta aiheutuneen päästön osuuden laitoksen kokonaispäästöistä vuosien 2019-2023 todennettujen päästöselvitysten perusteella. Energiavirasto on varannut kunkin laitoksen toiminnanharjoittajalle mahdollisuuden lausua kyseisestä laskelmasta. Energiavirasto on laskelmien perusteella toimittanut tiedot päästökaupasta poissuljettavista laitoksista Euroopan komissiolle 30.9.2024. Euroopan komissio tulee tekemään päätöksen poissuljettavista laitoksista arviolta vuosien 2024-2025 aikana. Tämän jälkeen Energiavirasto tekee valituskelpoiset päätökset poissuljettavien laitosten päästölupien peruuttamisesta ja tarkkailusuunnitelmien hyväksynnän peruuttamisesta.

Soveltamisalasta poistuvien laitosten fossiilisen polttoaineen (ml. muut polttoaineet, jotka eivät täytä kestävyyskriteerejä) poltosta syntyvät päästöt siirtyvät tilastoitavaksi päästökauppasektorilta taakanjakosektorille. Toistaiseksi on epäselvää, miten siirto toteutetaan ja millainen vaikutus siirrolla on taakanjakosektorin päästöihin. Taakanjakosektorin kokonaispäästöt olivat vuonna 2023 yhteensä 25 Mt CO₂-ekv.. Ilmastovuosikertomuksen 2024

mukaisesti taakanjakosektorin päästöjen tulisi laskea vuoteen 2030 mennessä 8 Mt CO₂-ekv. vuoden 2023 tasosta, jotta taakanjakosektorille asetettu sitova tavoite saavutetaan.

Tämä hetken tietojen mukaisesti vuodesta 2026 alkaen soveltamisalasta poistuisi 95 % säännön seurauksena Suomessa 80 laitosta. Kyseisten laitosten yhteenlasketut biomassasta ja fossiilisista polttoaineista peräisin olevat päästöt olivat vuonna 2023 yhteensä n. 10,2 Mt. Päästöistä 98,4 prosenttia oli peräisin biomassan poltosta, joten kasvihuonekaasupäästöjen kannalta kyseinen osuus katsotaan päästökaupassa nollapäästöiseksi. Fossiilisten päästöjen osuus kaikista päästöistä laitoksissa oli vastaavasti 1,6 prosenttia eli noin 0,17 Mt, mikä on hieman vähemmän kuin vuosina 2019–2022, jolloin fossiiliset päästöt ovat olleet n. 0,2 Mt vuodessa.

Suurten kemiallisen metsäteollisuuden laitosten merkitys päästöissä on merkittävä, sillä toimialan n. 10 poissuljettavien joukossa olevaa laitosta vastasi 2/3 kaikkien poissuljettavien laitosten kokonaispäästöistä. Kemiallisen metsäteollisuuden laitoksiin kuulumattomien n. 70 laitoksen kokonaispäästöt myös biomassaa huomioiden olivat puolestaan n. 3,5 Mt. Näiden joukossa on n. 20 kaukolämpöverkkoihin kuuluvaa opt-in -laitosta, jotka suljettaisiin päästökaupasta ulos yhdessä kaukolämpöverkon päälaitoksen mukana. Opt-in -laitosten polttoaine on fossiilista alkuperää. Opt-in -laitosten päästöt olivat vuonna 2023 alle 1 000 tonnia.

Yleisestä päästökaupasta pois suljettavien laitosten kuluttama fossiilinen polttoaine turvetta lukuun ottamatta kuuluu v. 2027 alkaen uuden EU:n fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupan (ETS2) piiriin.

3 Tavoitteet

Esityksellä pyritään selkeyttämään voimassa olevan päästökauppalain säännöksiä sekä tekemään luonteeltaan lakitekniisiä täsmennyksiä. Esityksessä ehdotetaan yli 95 prosenttia biomassaa käyttävien laitosten sääntelyn selkeyttämistä. Ehdotetun muutoksen myötä pyritään varmistamaan, että taakanjakosektorin päästöt eivät kasva mahdolliseen fossiilisen polttoaineen lisäisen käytön johdosta sekä varmistamaan samantyyppisten laitosten yhdenmukainen kohtelu päästöjen hinnoittelussa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan pääosin lakitekniisiä päivityksiä sekä tiettyjä voimassa olevan sääntelyn selkeytyksiä. Esityksessä ehdotetaan määritelmiin sekä tiettyihin muihin säännöksiin päivityksiä komission delegoidun asetuksen ja täytäntöönpanoasetusten muutosten johdosta. Todentamista koskeviin säännöksiin päivitetään viittaus ilmastoneutraalisuusraportista. Lisäksi esityksen myötä tehdään muita luonteeltaan lakitekniisiä muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan voimassa olevan sääntelyn selkeyttämistä yli 95 prosenttia kestäväää biomassaa käyttäviä laitoksia koskevaan sääntelyyn. Ehdotuksen mukaan vuodesta 2026 soveltamisalasta ulosrajattavien biomassalaitosten osalta tarkennettaisiin sääntelyä siten, että jos laitos lisää fossiilisen polttoaineen käyttöä vuodesta 2026 alkaen ja kestävään biomassan käyttö alenee alle 95 prosenttiin, tulisi laitoksen hakeutua päästökaupan soveltamisalaan uudestaan. Päästökauppadirektiivi jättää kansallista liikkumavaraa 95%- säännön toimeenpanossa ja komission antaman GD0-ohjeistuksen myötä pidetään tarpeellisena selkeyttää oikeustilaa säännön kansallisen toimeenpanon osalta. Lisäksi selkeytettäisiin sääntelyä siltä, osin kuin voimassa olevan päästökauppalain soveltamisalan ulkopuolella oleva

yksinomaan biomassaa käyttävä laitos ei vuodesta 2026 alkaen täyttäisi biomassalaitoksia koskevaa rajausta. Päästökauppalaissa ei ole säädetty siitä, miten toimitaan tällaisten laitosten kanssa, jotka eivät ole toimineet koko viiteajanjakson ajan (2019-2023) tai jotka ovat aloittaneet toimintansa viiteajanjakson jälkeen.

Maksutta jaettavia päästöoikeuksia koskevat komission asetusmuutokset eivät kaikilta osin olleet voimassa tai asetusluonnosten tarkempi sisältö tiedossa nykyistä päästökauppalakia säädettyä. Sen jälkeen voimaan tulleet ja vielä valmistelussa olevat muutokset ovat aiheuttaneet tarpeen selkeyttää kansallisia säännöksiä. Keskeisimmät muutokset liittyvät ilmaisjaon täysimääräisen saamisen ehtoihin.

Energiatehokkuusehtoa koskeva unionin lainsäädännön tuleva sisältö voitiin päästökauppalakia valmisteltaessa ottaa pääasiallisesti huomioon. Lakia ehdotetaan nyt siltä osin muutettavaksi vain vastaamaan paremmin ilmaisjakoasetuksen 22 a artiklan lopullista muutettua muotoilua, komission todentamisasetuksen muutoksia sekä komission ilmaisjaon mukautussäädöksen odotettavissa olevia muutoksia. Ehdotetuilla tarkennuksilla ja lisäyksillä ei ole tosiasiallisia vaikutuksia nykytilanteeseen, vaan niillä yhdenmukaistetaan unionin lainsäädännön ja kansallisen lain sisältöä ja siten niiden tulkintaa.

Ilmastoneutraaliusehtoa koskeva EU:n lainsäädäntö on päästökauppalaan säätämisen jälkeen tarkentunut ja tulee edelleen tarkentumaan vuoden 2025 aikana annettavissa suoraan sovellettavissa komission asetuksissa. Nykyisessä laissa on jo huomioitu ilmastoneutraaliussuunnitelmaan liittyvät edellytykset. Komission ilmaisjaon mukautussäädöstä tullaan kuitenkin päivittämään lisäämällä kriteerejä täysimääräisen ilmaisjaon saamiselle. Toiminnanharjoittajan tulee muun muassa toimittaa edellä mainitun mukautussäädöksen vaatimusten mukainen todennettu ilmastoneutraaliusraportti kutakin ilmastoneutraaliussuunnitelman kattamaa jaksoa koskien.

Lisäksi lakia Energiavirastosta päivitetäisiin siten, että Energiaviraston tehtäviin päivitetäisiin viittaus voimassa olevaan päästökauppalaan, lisättäisiin tehtäväksi fossiilisen polttoaineen jakelua koskevan päästökauppalaan mukaiset tehtävät sekä poistettaisiin viittaus kumottuun lentoliikenteen päästökauppalaan.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Hallituksen esityksellä ei arvioida olevan varsinaisia uusia vaikutuksia koska ehdotetulla esityksellä tehdään lakitekniisiä korjauksia sekä voimassa olevan sääntelyn selkeyttämistä eikä ehdoteta uutta sääntelyä. Kappaleessa pyritään kuitenkin täydentämään 95% säännön vaikutuksia siltä osin kuin vaikutuksista on saatavilla lisätietoa päästökauppalakia koskevan hallituksen esityksen antamisen jälkeen.

Biomassalaitosten poissulkeminen päästökaupasta poistaa laitoksilta keskeisen kannustimen fossiilisista polttoaineista peräisin olevien päästöjen vähentämiselle.

Yksittäisten laitosten mahdollista fossiilisten polttoaineiden käytön lisäyksestä ei voida saada ennakolta tietoa. Fossiilisen polttoaineen käytön lisääminen päästökaupasta ulos suljettavissa laitoksissa johtaisi kuitenkin mahdollisesti merkittäviin päästölisäyksiin taakanjakosektorilla.

Ehdotuksen mukainen velvoite hakea päästölupaa uudelleen laitoksen kestävästä biomassasta peräisin olevien päästöjen alittaessa 95-prosentin rajan kannustaisi biomassan käyttöön ja rajaisi kannusteita fossiilisten polttoaineiden käytön lisäämiselle. Jos oletetaan, että kaikki päästökaupasta ulossuljettavat laitokset, lukuun ottamatta opt-in –laitoksia, joiden päästöt ovat

jo nykyisellään fossiilista alkuperää, nostaisivat fossiilisen polttoaineen käyttönsä viiteen prosenttiin, eli käytännössä optimoisivat polttoaineiden käyttöä siten, että pysyisivät 95% raja-arvon yläpuolella, ilman velvoitetta päästölupan uudelleen hakemiseen, nousisivat fossiiliset päästöt n. 0,35 Mt perustuen v. 2023 tilanteeseen. Kun huomioidaan nykyiset 0,17 Mt:n suuruiset fossiiliset päästöt, olisivat nämä jatkossa taakanjakosektorille laskettavat päästöt suuruusluokaltaan n. 0,5 Mt vuodessa.

Yleisen päästökaupan ulkopuolisia fossiilisia päästöjä koskee vuonna 2027 käynnistyvä fossiilisen polttoaineen jakelun päästökauppa (ETS2). Todennäköisesti päästöoikeuden hintataso yleisessä päästökaupassa ja fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupassa eroavat kuitenkin toisistaan jonkin verran. Asiaan liittyy merkittäviä epävarmuuksia eikä siten voida arvioida miten ETS2 hinnoittelu vaikuttaa ulossuljettaviin laitoksiin.

Laitoksella olisi velvoite hakea päästölupaa uudelleen kestävä biomassan käytön laskiessa alle 95 prosentin rajan. Velvoite rajaisi mahdollisuuksia hyötyä fossiilisten päästöjen kevyemmästä hinnoittelusta, mikä ehkäisisi myös markkinoiden vääristymistä nykyiseen yleiseen päästökauppaan kuuluvien ja sieltä v. 2026 ulossuljettavien laitosten välillä. Arvion mukaan uudelleen päästökaupan piiriin tulevat laitokset olisivat oikeutettuja ilmaisjakoon uuden osallistujan statuksella.

Toistaiseksi ei ole tiedossa, millä tavoin päästöjen siirtäminen päästökaupasektorilta taakanjakosektorille toteutetaan. Vertailuvuoden valinnalla on mahdollisesti merkittävä vaikutus taakanjakosektorin tilanteelle, jossa nykytilanteen mukaisesti tarvitaan lisätoimia päästövähennys-velvoitteiden täyttämiseksi. Tilanteessa, jossa päästökaupasta ulossuljettavat laitokset lisäisivät fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisäisivät siten taakanjakosektorin päästöjä, tulisi päästöjä vähentää entistä voimakkaammin muilta taakanjakosektorin osilta kuten liikenteestä, rakennusten lämmityksestä ja maataloudesta. Lisäisten toimien toteuttaminen johtaisi kustannusnousu-paineeseen kuluttajille ja yrityksille.

Ilmaisjakoon liittyvästä ilmastoneutraaliusraportoinnista aiheutuu vaikutuksia sen piiriin kuuluville toiminnanharjoittajille ja näiden laitosten todentajille sekä hallinnollisia vaikutuksia Energiavirastolle. Toiminnanharjoittajien on laadittava täysimääräisen ilmaisjaon saamiseksi erillinen raportti ilmastoneutraaliussuunnitelman tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamisesta ja todentajien on todennettava kyseinen raportti. Erityisesti ensimmäisen vuonna 2026 jätettävän raportin osalta uuden sääntelyn edellyttämät toimenpiteet oletettavasti kuluttavat resursseja nykytilannetta enemmän. Energiavirastoon kohdistuvia vaikutuksia aiheuttaa ilmastoneutraaliusraporttien ja niiden todentamisraporttien tarkistamisesta sekä ilmastoneutraaliussuunnitelmien mahdollisten päivitysten tarkastusvelvoitteesta, josta on myös odotettavissa komission sääntelyä. Ilmastoneutraaliusehdon velvoitteiden piiriin kuuluvia laitoksia on Suomessa kuitenkin vain yhdeksän, joten kokonaisvaikutukset uskotaan jäävän pieniksi.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi yli 95 prosenttia biomassaa käyttävien laitosten sääntelyä. Vaihtoehtoisesti esityksessä voisi ehdottaa säädettäväksi komission ohjeistuksen ehdottamalla tavalla, jonka mukaan päästökaupan soveltamisalan ulkopuolelle suljetut laitokset pysyvät soveltamisalan ulkopuolella vuoden 2030 loppuun asti, riippumatta siitä lisääkö laitos fossiilisen käyttöä ja siten käyttää enemmän fossiilista polttoainetta kuin enintään viisi prosenttia.

Päästökaupasta ulos suljettavilla laitoksilla olisi käytännössä mahdollisuus vuosina 2026–2030 käyttää fossiilisia polttoaineita ilman yleisen päästökaupan päästöohjausta. Turvetta lukuun ottamatta polttoaineita koskisi vuodesta 2027 alkaen uuden EU:n fossiilisen polttoaineen päästökaupan hintaohjaus.

Vaihtoehdolla voidaan arvioida olevan myös kilpailua vääristävä vaikutus, sillä päästöjen hinnoittelu päästökauppaan kuuluvien ja sieltä v. 2026 ulossuljettavien laitosten välillä muodostuisi erilaiseksi. Periaatteessa on mahdollista, että hyvin samankaltaiset toistensa kanssa kilpailevat laitokset joutuisivat hyvin erilaisten sääntöjen piiriin riippuen siitä, onko biomassan käyttö ylittänyt tai alittanut 95 prosentin rajan.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Päästökauppadirektiivin biomassalaitoksia koskeva sääntely koskee pääasiallisesti Suomea sekä Ruotsia. Ruotsissa on alustavasti rajautumassa päästökaupan ulkopuolelle 270 biomassalaitosta vuodesta 2026. Ruotsissa on säädetty siten, että päästökaupan ulkopuolelle rajautuvat laitokset pysyvät soveltamisalan ulkopuolelle vähintään vuoden 2030 loppuun asti.

6 Lausuntopalaute

6.1 Johdanto

Hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja 20.12.2024–4.2.2025. Ruotsinkielinen aineisto lisättiin lausuntopalveluun 7.1.2025, ja ruotsiksi annettujen lausuntojen osalta lausuntoaika päättyi 18.2.2025. Lausuntopyyntöön saatiin lausuntoajan puitteissa 10 vastausta. Lausunnon jättivät liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, Energiavirasto, liikenne- ja viestintävirasto (Traficom), Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry ja WWF Suomi. Oikeusministeriö ja Elinkeinoelämän keskusliitto ilmoittivat, etteivät jätä lausuntoa.

6.2 Yleinen palaute

Energiavirasto kannatti kokonaisuudessaan lausunnoilla ollutta esitystä. Energiavirasto totesi, että esityksessä ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia, ja ne tukevat sekä vahvistavat viraston edellytyksiä hoitaa lakisääteisiä tehtäviään päästökauppaviranomaisena.

WWF piti tärkeänä, että hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan päästökauppalaain säännöksiin korjauksia niissä ilmenneiden virheiden oikaisemiseksi, tarkennuksia sääntelyn selkeyden ja täsmällisyyden parantamiseksi sekä muutoksia, joiden avulla säännökset saataisiin vastaamaan paremmin EU-oikeuden sisältöä.

6.3 Lentoliikenne

Liikenne- ja viestintäministeriö piti tarpeellisena hallituksen esitykseen sisältyviä teknisluonteisia täsmennyksiä, jotka koskevat päästökaupan soveltamista ilmailuun. LVM:n mukaan täsmennyksillä varmistetaan, että päästökauppalaain sisältö on selkeä ja linjassa päästökauppadirektiivin kanssa. Myös Traficom lausui kannattavansa ehdotettuja muutoksia, ja osallistuneensa niiden valmisteluun. Traficom totesi ehdotettujen korjausten olevan teknisiä, eikä niillä ole vaikutuksia ilma-aluksen käyttäjille.

6.4 95 %:n biomasasääntö

Energiavirasto kannatti ehdotettua yli 95 prosenttia biomassaa käyttäviä laitoksia koskevan sääntelyn selkeyttämistä. Virasto katsoi, että ehdotetut uudet 2 ja 3 momentit 26 pykälään päästöluvasta selkeyttäisivät oikeustilaa biomassalaitosten suhteen ja vahvistaisivat oikeusvarmuuden periaatteen toteutumista hallintomenettelyssä.

WWF kannatti ehdotusta lisätä päästökauppalaain 26 §:ään uusi 3 momentti, jonka mukaan laitoksen tulee hakeutua uudelleen päästökaupan piiriin, jos fossiilisten polttoaineiden käyttö lisääntyy ja 95 prosentin raja alittuu. WWF katsoi, että edellä esitetty sääntely olisi perusteltu ottaen huomioon EU:n päästökauppajärjestelmän tavoitteen vähentää teollisuuden hiilidioksidipäästöjä ja, että se voisi rajoittaa päästökaupan ulkopuolelle suljettuja laitoksia lisäämstä fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Energiateollisuus totesi, että esitetty muutos selkeyttäisi toimintaa tilanteessa, missä '95%' -säännön nojalla laitoksen päästölupa perutaan, mutta laitos muuttaa polttoainehankintaansa siten, että 1.1.2026 jälkeen jonkin kalenterivuoden aikana laitoksen päästöistä alle 95 % olisi lähtöisin kestävästä biomassasta. Energiateollisuus totesi, pitävänsä päästökauppadirektiivin sisällytettyä '95%' -sääntöä epäonnistuneena.

Metsäteollisuus ry totesi, että lakiluonnoksessa ehdotettu 95 % säännön tulkinnan muuttaminen on seurausta sekavasta EU-lainsäädäntökokonaisuudesta. Metsäteollisuus ry toteaa, että ensisijaisesti 95 % sääntö tulisi kumota direktiivistä niin ilmastonmuutoksen torjunnan kuin tasapuolisten kilpailuedellytysten näkökulmasta.

Metsäteollisuus ry korosti olevan ensiarvoisen tärkeää, että lakiluonnoksessa ehdotetun 95 % säännön muutoksen takia päästökauppaan mahdollisesti palaavilla laitoksilla on varmuus niille kuuluvien maksuttomien päästöoikeuksien saamisesta päästökauppakauden loppuun asti. Metsäteollisuus totesi, että lakiluonnoksessa olisi tärkeää kuvata maksuttomien päästöoikeuksien saamiseen liittyvät mahdolliset eroavaisuudet päästökauppaan palaavalle laitokselle suhteessa tilanteeseen, jossa laitos olisi jatkanut päästökaupan soveltamisalassa ilman 95 % sääntöä.

Metsäteollisuus kiinnitti huomiota siihen, että päästölupien hakeminen lisää hallinnollista taakkaa niin toiminnanharjoittajille kuin Energiavirastolle. Teollisuuden näkökulmasta mahdollisen uudelleenluvitusprosessin sujuvuus on tärkeää. Metsäteollisuus ry ehdotti lakiluonnosta muutettavaksi siten, että päästölupahakemus voitaisiin jättää jo loppuvuodesta 2025, jolloin laitoskohtaiset polttoainesuunnitelmat ovat valmistuneet. Lisäksi mahdollinen päästölupahakemus takaisin kiinteiden laitosten päästökauppaan tulisi Metsäteollisuus ry:n mukaan ottaa huomioon tarkasteltaessa ETS2 päästökauppavelvoitteita.

Bioenergia ry kiinnitti Metsäteollisuus ry:n tavoin huomiota hallinnolliseen taakkaan, ja totesi, että uudelleenliittymisessä tulisi pyrkiä minimoimaan hallinnolliset kustannukset niin Energiavirastossa kuin hakijan osalta ja mahdollisuuksien mukaan pyrkiä hyödyntämään laitosta koskeneet tiedot ajalta, kun se vielä oli päästökaupan piirissä. Hallinnolliset kustannukset tulisi minimoida myös silloin, kun laitoksia siirretään uuteen päästökauppaan (ETS2).

Bioenergia ry totesi myös pitävänsä esitettyjen muutosten tavoitteita hyvinä, ja katsoi, että on päästökauppadirektiivin hengen mukaista, että laitos hakeutuu uudelleen päästökauppaan mikäli laitoksessa kestävä biomassan osuus laskee alle 95 % rajan. Bioenergia ry totesi, että esityksessä kuvatut 95 % -sääntöön liittyvät epäselvyydet ja esitetyt korjaukset ovat merkki siitä,

ettei kyse alun perinkään ole kovin onnistuneesta ja tehokkaasta, Euroopan ilmastotavoitteita palvelevasta sääntelystä.

Energiateollisuus Suomen kansallisessa lainsäädännössä tulisi pyrkiä turvaamaan kansalliset erityispiirteet eli pidettävä '95%' -laitokset mahdollisuuksien mukaan päästökaupassa ja mahdollistettava taakanjakosektorin ja päästökaupan väliset siirtymät.

6.5 Taakanjakosektorin päästöt ja päästötietojen raportointi

Ympäristöministeriö piti positiivisena sitä, että taakanjakosektorin päästöt kasvaisivat ehdotuksen myötä vähemmän kuin ilman ehdotuksen mukaista sääntelyä. Ympäristöministeriö korosti, että vaikka päästökaupan soveltamisalan ulkopuolella olevat laitokset eivät raportoi päästötietojaan Energiavirastolle, laitokset ovat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan lupa-, ilmoitus tai rekisteröintivelvollisia toimintoja. Ympäristönsuojelulain 210 §:n mukaan toiminnan päästö- ja tarkkailutiedot sekä ympäristön laatu tiedot ovat julkista tietoa eli Energiavirasto voisi tarvittaessa ja erityisesti epäillessään, että jonkin laitoksen päästöt alittavat 95 %:n rajan, selvittää laitosten päästötiedot myös YLVA-raportointijärjestelmää hyödyntäen.

Ympäristöministeriö totesi myös pitävänsä tärkeänä, että hallitusten esitystä täydennettäisiin kuvauksella mihin lainsäädäntöön kestävyiden osoittaminen perustuu, millaisia laitoksia se koskee ja millaisilla laitoksilla ei olisi velvollisuutta kestävyiden osoittamiseen. Lisäksi tulisi arvioida onko riskiä sille, että kestävyyskriteerit täyttämättömän biomassan käyttö lisääntyisi.

WWF totesi, että esityksen mukainen sääntely varmistaisi, että jos päästökaupan ulkopuolelle suljettu biomassalaitos alkaisi lisäämään fossiilisista polttoaineista aiheutuvia päästöjään, niitä ei tilastoitaisi jo ennestään merkittäviä päästövähennyspaineita kohtaavalle taakanjakosektorille, vaan päästökaupasektorille. WWF katsoi myös, ettei toiminnanharjoittajan oma epäily kestävä biomassan poltosta aiheutuvien päästöjen 95 %:n raja-arvon alittamisesta ole yksin riittävä varmistamaan, että laitokset hakeutuisivat uudelleen päästökaupan piiriin. WWF totesi siten pitävänsä tärkeänä, että epäily kytketään toiminnanharjoittajaa koskevaan päästöjen tarkkailuvelvoitteeseen. WWF katsoi, että kyseisten laitosten toiminnanharjoittajille tulisi voida poikkeuksellisesti asettaa päästökauppalain mukainen tai sitä vastaava päästöjen tarkkailuvelvoite.

6.6 Hiilidioksidin talteenotto

Metsäteollisuus ry ja Bioenergia ry ilmaisivat huolen, että 95 prosentin rajaa koskeva sääntely aiheuttaa epävarmuutta ja hämärtää toiminnanharjoittajien hiilidioksidin talteenoton ja sen mahdollisen jatkojalostamisen tulevaisuuden näkymää. Bioenergia ry totesi, että hiilidioksidin poisto palvelisi EU:n ilmastotavoitteita ja poistojen sääntely on Euroopassa kehitysvaiheessa ja, että tulevaisuudessa se saattaa kytkeytyä myös päästökauppaan.

Myös WWF totesi, että moniin biomassan polttolaitoksiin suunnitellaan hiilidioksidin talteenoton investointeja, jotka mahdollistaisivat hiilidioksidin pitkäaikaista varastointia. Tällaisten teknologisten ratkaisujen mahdollistamien niin sanottujen negatiivisten päästöjen laskentaan voi merkittävästi vaikuttaa se, kuuluuko laitos taakanjakosektorille vai päästökaupasektorille. WWF ilmaisi kantanaan, että pysyvät hiilenpoistot tulisi käsitellä täysin erillisenä ilmastopolitiikan lohkona, jolla on oma määrällinen tavoitteensa, ja että lain perusteluihin olisi syytä kirjata vähintään, että tällä lainsäädännön muutoksella ei ratkaista kysymystä siitä, mihin ilmastopolitiikan lohkoon tekniset hiilinielut lasketaan.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Päästökauppalaki

2 §. Määritelmät. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän kohtiin 10, 38 ja 39 päivitetään viittaukset komission antamiin asetuksiin. Muutoksen myötä päivitetään ja yhdenmukaistetaan viittaukset asetuksiin. Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 40 kohta komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksen määritelmästä ja 41 kohta päästöselvityksen määritelmästä. Pykälään ehdotetut muutokset ja lisäykset ovat luonteeltaan lakitekniisiä.

Pykälän 10 kohtaan päivitetäisiin uuden huutokauppa-asetuksen nimi ja numero. Voimassa olevassa määritelmässä viitataan kumottuun huutokauppa-asetukseen. Ehdotetun kohdan mukaan huutokauppapaikalla tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä vahvistamalla kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoitusta, hallinnointia ja muita näkökohtia koskevista säännöistä annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2023/2830, jäljempänä huutokauppa-asetus, 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä palveluntarjoajaa, joka vastaa päästöoikeuksien huutokauppojen järjestämisestä ja muista sille mainitun asetuksen 27 artiklassa osoitetuista tehtävistä.

Pykälän 38 kohtaan päivitetäisiin komission todentamisasetuksen nimi ja numero. Ehdotetun kohdan mukaan komission todentamisasetuksella tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta tietojen todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2018/2067.

Pykälän 39 kohtaan päivitetäisiin komission ilmaisjaon mukautussäädöksen nimi ja numero. Ehdotetun kohdan mukaan komission ilmaisjaon mukautussäädöksellä tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamista koskevien sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse tuotantotason muutoksista johtuvia päästöoikeuksien maksutta tapahtuvan jaon mukautuksia koskevista lisäjärjestelyistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/1842.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 40 kohta komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksesta. Ehdotetun kohdan mukaan komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksella tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamissäännöistä päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakoon tarvittavien ilmastoneutraaliussuunnitelmien sisällön ja muodon osalta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2023/2441.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 kohta. Ehdotetun kohdan mukaan päästöselvityksellä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä komission tarkkailuasetuksen, MRV-asetuksen tai komission CORSIA-MRV-asetuksen mukaista selvitystä toiminnanharjoittajan, laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän raportointikauden vuotuisista päästöistä, mukaan lukien komission tarkkailuasetuksen 75 v artiklan ja liitteen Xa mukaista raporttia.

5 §. Laitokset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti koskien biomassalaitosten soveltamisalan rajausta koskevan sääntelyn selkeyttämistä. Ehdotetun uuden 6 momentin mukaan, jos laitoksen toimintaa olisi muutettu siten, että laitoksella käytetään laitoksen tai polttoyksikön käynnistystä tai pysäytystä lukuun ottamatta yksinomaan biomassaa ja toiminnanharjoittaja on ilmoittanut Energiavirastolle laitoksen jatkavan tämän lain soveltamisalassa, sovelletaan tätä lakia laitokseen toiminnanharjoittajan ilmoituksen mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2025. Ehdotetulla momentilla selkeytetään sääntelyä siltä osin, kun

laitoksessa käytetään yksinomaan biomassaa, joka ei täytä kestävyyskriteereitä ja siten kuuluisi lain soveltamisalaan 1.1.2026 lähtien.

7 §. Laitoksen kapasiteetin määrittäminen. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan korjattavaksi kirjoitusvirhe. Ehdotetun 3 momentin mukaan, jos laitoksen kuuluminen tämän lain soveltamisalaan määräytyy liitteessä I mainitun polttoyksiköiden kokonaispolttoainetehon perusteella, polttoainetehot laskettaisiin yhteen kaikista kyseiseen laitokseen kuuluvista teknisistä yksiköistä, joissa polttoaineita poltetaan. Kokonaispolttoainetehoa laskettaessa ei oteta huomioon polttoyksiköitä, joiden polttoaineteho on pienempi kuin 3 megawattia.

21 §. Päästöjen tarkkailusuunnitelman hyväksyminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lisätään tarkkailusuunnitelman hyväksynnän kestoja koskeva säännös. Ehdotetulla muutoksella selkeytetään sääntelyä siten, että tarkkailusuunnitelma voidaan hyväksyä toistaiseksi tai erityisestä syystä määräajaksi. Määräaikainen hyväksyntä koskisi tilanteita, joissa esimerkiksi laitoksen ympäristönsuojelulain mukainen lupa olisi määräaikainen. Ehdotettu muutos vastaa kumotun päästökauppain (311/2011) mukaista sääntelyä. Ehdotetun pykälän mukaan toiminnanharjoittajan olisi laadittava lain soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella päästöjen tarkkailusuunnitelma ja haettava sille Energiaviraston hyväksyntä. Tarkkailusuunnitelma hyväksyttäisiin toistaiseksi tai erityisistä syistä määräajaksi.

26 §. Päästölupa. Pykälää ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 ja 3 momentti. Ehdotuksen myötä pykälää selkeytettäisiin biomassalaitosten vaatimusten osalta.

Ehdotetun uuden 2 momentin mukaan, jos laitos on tullut päästökaupan soveltamisalaan, koska tämän lain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukainen raja ei soveltunut siihen, toiminnanharjoittajan tulisi hakea 1 momentin mukaista päästölupaa laitokselle.

Ehdotetun uuden 3 momentin mukaan, jos laitoksen päästölupa olisi peruutettu 40 §:n 2 momentin 4 kohdan perusteella, toiminnanharjoittajan tulisi kuitenkin hakea 1 momentin mukaista päästölupaa, jos jonkin peruuttamista seuraavan kalenterivuoden aikana laitoksen keskimääräiset kestävän biomassan poltosta aiheutuvat päästöt muodostavat enintään 95 prosenttia laitoksen kokonaispäästöistä. Päästölupaa tulee hakea viipymättä ja viimeistään kyseisen kalenterivuoden loppuun mennessä, mikäli syntyy epäily siitä, että edellä tarkoitettu enintään 95 prosentin raja alittuu. Ehdotettu momentti selkeyttää voimassa olevaa oikeustilaa. Nykytilaa koskevassa kappaleessa on kuvattu voimassa olevan päästökauppain biomassalaitoksia koskeva sääntely sekä komission ohjeistuksen mukainen tulkinta päästökauppadirektiivin säännöksestä.

Päästökauppadirektiivissä ei ole säädetty nimenomaisesti siitä, kuinka direktiivin liitteen 1 kohdan 1 mukaisesti päästökaupasta poisjätetty laitos tulee takaisin päästökauppaan, mikäli sen kestävän biomassan poltosta aiheutuneet päästöt laskevat ja laitoksen fossiilisista polttoaineista aiheutuvat päästöt lisääntyvät. Direktiivin 4 artiklassa on säädetty tyhjistä poikkeustilanteista, joissa laitoksen ei tule hakea päästölupaa, vaikka se harjoittaa päästökauppaan kuuluvaa toimintaa. Direktiivin 4 artiklassa ei ole säädetty poikkeusta, että liitteen 1 kohdan 1 perusteella poisjätetty laitos olisi tällaisessa tilanteessa erityisasemassa verrattuna muihin laitoksiin, joiden tulee hakea päästölupaa, mikäli ne harjoittavat liitteessä 1 lueteltua toimintaa. Näin ollen päästökaupasta yllä mainitun 95%:n biomassakriteerin vuoksi poisjätetyn laitoksen poisjättämisen jälkeisen oikeustilan selkeyttämiseksi päästökauppain 26 §:ään on ehdotetaan lisättäväksi uusi kolmas momentti. Säännöksen katsotaan kuuluvan päästökauppadirektiivin mahdollistaman kansallisen liikkumavaran piiriin.

Kummassakin tapauksessa päästölupa myönnettäisiin aikaisintaan 1.1.2026 voimaan tulevana ja päästölupa olisi voimassa toistaiseksi. Lupahakemuksen voisi kuitenkin jo jättää ennen vuotta 2026, mikäli laitoksen muutos koskisi vuotta 2026. Uutta päästölupaa ei kuitenkaan voisi myöntää ennen laitoksen voimassa olevan päästöluvan peruuttamista.

Ehdotus vahvistaa laitosten yhdenvertaista kohtelua sekä EU:n päästökauppajärjestelmän tavoitetta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sen ilmastotavoitteiden ja siten Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Näin ollen ehdotus tukee myös EU:n perussopimuksessa ilmaistuja ympäristöllisiä tavoitteita ja on näin perussopimusten mukainen.

Päästökaupan soveltamisalan ulkopuolella olevat laitokset eivät raportoi päästötietojaan Energiavirastolle. Ehdotetun momentin mukainen epäily 95 % rajan alittumisesta olisi siten ensisijaisesti toiminnanharjoittajan oma epäily, jonka perusteella syntyisi velvoite hakeutua päästökaupan piiriin. Tietyissä tapauksissa on myös mahdollista, että Energiavirastolle voi herätä epäily rajan alittumisesta esimerkiksi julkisuudesta saatujen tietojen perusteella. Tuolloin asiaa olisi mahdollista selvittää viraston toimesta esimerkiksi toimijalle tehtävällä hallintolain mukaisella selvityspyynnöllä.

40 §. *Laitoksen päästöluvan ja päästöjen tarkkailusuunnitelmapäätöksen peruuttaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lupia koskevista muutoksista olisi ilmoitettava viipymättä.

Ehdotetun 40 § mukaisesti laitoksen katsottaisiin lopettaneen toimintansa ilmaisjakoasetuksessa säädettyissä tilanteissa. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava laitoksen toiminnan lopettamisesta Energiavirastolle välittömästi toiminnan lopettamisen jälkeen. Kahden tai useamman laitoksen yhdistymisestä, laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 93 §:n perusteella on myös ilmoitettava Energiavirastolle välittömästi, jos laitosten yhdistyminen on tapahtunut tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

Voimassa olevan lain mukaan toiminnanharjoittaja on voinut ilmoittaa kahden tai useamman laitoksen yhdistymisestä ja laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 93 §:n perusteella Energiavirastolle viipymättä, kuitenkin viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jolloin laitosten yhdistyminen on tapahtunut tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu. Lakiesityksen mukaan jatkossa kaikista laitoksen päästöluvan ja tarkkailusuunnitelman hyväksymispäätöksen peruuttamiseen johtavista muutostilanteista olisi ilmoitettava välittömästi Energiavirastolle. Muutos johtuu komission ilmaisjakoasetuksen muutoksesta, minkä johdosta kesken vuoden toimintansa lopettaneen laitoksen ei enää kuulu saada maksutta jaettavia päästöoikeuksia toiminnan lopettamispäivän, laitoksen yhdistymispäivän tai ympäristöluvan raukeamis- tai peruuttamispäivän jälkeiselle kalenterivuoden osalle.

48 §. *Maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrän alentaminen jakokaudella 2026–2030.* Pykälän 1, 2 ja 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne vastaisivat selkeämmin komission ilmaisjakoasetuksen säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, joka olisi luonteeltaan informatiivinen. Voimassa oleva 5 momentti kumottaisiin tarpeettomana päivitetyn ilmaisjakoasetuksen myötä.

Ehdotetun 1 momentin mukaan vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennettäisiin 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee

energiatsehokkuuslain (1429/2014) 6 §:n mukainen velvoite pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta tai joka on vapautunut siitä mainitun lain 7 §:ssä säädettyllä perusteella, ei ole toteuttanut energiakatselmuksen tai energianhallintajärjestelmän suosituksia. Päästöoikeuksien määrää ei kuitenkaan vähennettäisi, jos toiminnanharjoittaja osoittaa ilmaisjakoasetuksen 22 a artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyvän. Ehdotuksen myötä momenttia selkeytettäisiin vastaamaan ilmaisjakoasetuksen muutosta.

Ehdotetun 2 momentin mukaan vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennettäisiin 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 1 kohdan viidennessä alakohdassa säädetty velvoite tehdä mainitun direktiivin 10 b artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmastoneutraaliussuunnitelma, ei toimita ilmastoneutraaliussuunnitelmaa Energiavirastolle ilmaisjakoasetuksessa säädettyssä ajassa. Päästöoikeuksien määrää vähennettäisiin myös, jos ilmaisjakoasetuksen 22 b artiklassa, komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksessa tai komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä säädetyt muut edellytykset eivät täyty. Ehdotetussa muutoksessa momenttiin päivitetäisiin viittaukset komission säädöksiin.

Ehdotetun 4 momentin mukaan, jos toiminnanharjoittaja osoittaisi toteuttaneensa 1 momentissa tarkoitettuja suosituksia maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä koskevan päätöksen antamisen jälkeen, päästöoikeuksien määrän vähennys poistettaisiin jakokauden jäljellä olevien kalenterivuosien ilmaisjaon osalta. Vähennyksen poistamisesta säädettäisiin tarkemmin ilmaisjakoasetuksessa ja komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä. Momentissa mainittujen säädösten päivittämisen myötä menettelyä on tarkentunut siten, että toiminnanharjoittaja voi toteuttaa jäljellä olevia suosituksia jakokaudella 2026-2030 vuosittaisen tuotantotasoraportin todentamiseen asti ja saada siten vielä jaon täysimääräisenä kyseiselle ja sitä seuraaville vuosille.

Ehdotetun 5 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on laadittava ja pantava täytäntöön 1 momentissa tarkoitettuja suosituksia koskeva menettely ja ylläpidettävä sitä ilmaisjakoasetuksessa säädettyllä tavalla. Ehdotettu 5 momentti on uusi ja lisättäisiin ilmaisjakoasetuksen päivityksen myötä. Voimassa oleva 5 momentti kumottaisiin samasta syystä tarpeettomana.

59 §. Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen. Voimassa olevaa 59 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälään selkeytetään päästöoikeuksien kirjaamista koskevaa menettelyä. Ehdotetun pykälän mukaan, jos laitos on lopettanut toimintansa, ei laitoksen tilille saisi kirjata päästöoikeuksia toiminnan lopettamispäivän jälkeiselle kalenterivuoden osalle ja sen jälkeisille vuosille. Ehdosta, joiden täytyessä laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, ja päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta säädetään ilmaisjakoasetuksessa. Energiavirasto tekee päätöksen päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta. Ehdotetun muutoksen myötä selkeytetään päästöoikeuksien kirjaamista laitoksen lopettaessa toimintansa. Laitokselle voi kirjata sille kuuluvat päästöoikeudet ajalta ennen lopettamista ja näiden päästöoikeuksien kirjaaminen voi tapahtua laitoksen lopetettua toimintansa. Lopettamisen jälkeiselle ajalla ei voi myöntää ja siten ei myöskään kirjata kyseisiä päästöoikeuksia.

64 §. Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien jakoperusteet. Pykälään esitetään lisättävän tarkennus maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien jakoperusteisiin sovellettavista vertailutiedoista. Pykälän 1 momentin kautta vuonna 2024 maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoperusteiden vertailuvuosi oli 2023, mutta säännöksestä ei käynyt selvästi ilmi, että laskennassa tulee huomioida todennetut päästöt myös niiden lentojen osalta, jotka kuuluvat päästökauppajärjestelmään vasta 1.1.2024 alkaen. Nyt esitettävä täydennys 64 §:n 2 momenttiin varmistaisi vertailutietojen oikeellisuuden. Säädösteknisesti tarkennus tulisi uutena

virkkeenä pykälän ensimmäisen virkkeen jälkeen. Voimassa olevan pykälän viimeinen virke erotettaisiin omaksi 2 momentikseen, koska se koskee ilmaisjakoa vuodesta 2026 lähtien.

65 §. *Kestävien lentopolttoaineiden käytöstä maksutta jaettavat päästöoikeudet.* Pykälän 1 momenttia esitetään vähäisiä tarkennuksia, joilla varmistetaan säännöksen yhdenmukaisuus päästökauppadirektiivin kanssa. Ensinnäkin tarkennettaisiin, että ilmaisjako kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella koskee vain kaupallisia ilma-aluksen käyttäjiä ja on mahdollista vain sellaisten lentojen osalta, joilta päästöoikeudet on palautettava vuosien 2024–2030 aikana. Samalla tarkennettaisiin, että ilmaisjako kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella ei ole mahdollista sellaisten lentojen osalta, joita koskeva päästöoikeuksien palautusvaatimus katsotaan täytetyksi päästökauppadirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan nojalla.

Lisäksi tarkennettaisiin siten, että viittaus päästökauppadirektiivin 3 c artiklan 6 kohtaan koskisi päästöoikeuksien jakoperusteita eikä päästöoikeuksien hakumenettelyä. Käytännössä momenttiin lisättäisiin uusi virke, jonka mukaan maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrään sovellettaisiin päästökauppadirektiivin 3 c artiklan 6 kohtaa. Maksuttomilla päästöoikeuksilla kavennetaan kestävän ja fossiilisen lentopolttoaineen hintaeroa niin, että mitä kestävämmäksi polttoaine on mainitussa direktiivin kohdassa katsottu, sitä suurempi suhteellinen osuus hintaerosta katetaan maksuttomilla päästöoikeuksilla. Direktiivin säännöksen tarkoituksena on kattaa osittain tai kokonaan fossiilisen lentopetrolin käytön ja kestävien lentopolttoaineiden käytön välinen hintaero, ottaen huomioon hiilen hintaan ja fossiilisten polttoaineiden yhdenmukaistettuihin vähimmäisverotasoihin perustuvat kannustimet, ja siten kannustaa kestävien lentopolttoaineiden käyttöön. 3 c artiklan 6 kohdan mukaisesti maksutta jaettavilla päästöoikeuksilla katettaisiin 70 prosenttia hintaerosta edistyneiden biopolttoaineiden ja vihreä vedyn osalta sekä 95 prosenttia ei-biologista alkuperää olevien synteettisten polttoaineiden osalta). Hintaero katettaisiin kokonaan, jos kestävä polttoaine tankataan alle 10 000 km² kokoisella saarella tai syrjäisellä alueella sijaitsevalla lentoasemalla taikka lentoasemalla, joka ei alle 800 000 vuosittaisen matkustajamäärän takia ole ReFuelEU Aviation -asetuksen uusiutuvien lentopolttoaineiden sekoitevelvoitteen piirissä.

73 §. *Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus.* Pykälää muutettaisiin siten, että virheellinen viittaus päästökauppalain lukuun 10 korjattaisiin luvuksi 7. Ehdotetun 73 pykälän muutoksen mukaan toiminnanharjoittajan, laivayhtiön ja ilma-aluksen käyttäjän olisi palautettava 69 §:ssä tarkoitettuun unionin rekisteriin vuosittain syyskuun loppuun mennessä edellisenä kalenterivuonna kustakin toiminnanharjoittajan laitoksesta aiheutuneita tai laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän aiheuttamia, 7 luvun mukaisesti todennettuja päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

81 §. *Todentajan hyväksyminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä tarkennettaisiin hyväksynnän koskevan myös ETA- valtiossa sertifioitun todentajan hyväksyntää. Ehdotetun pykälän mukaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu tai sertifioitu todentaja rinnastettaisiin 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 79 §:ssä säädetyt edellytykset sekä akkreditoinnissa on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä, taikka luonnollisen henkilön on sertifioinut todentajaksi komission todentamisasetuksen 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen. Ehdotetulla muutoksella täsmennetään kansallista lainsäädäntöä vastamaan komission todentamisasetuksen sisältöä niistä tahoista, jotka voidaan hyväksyä toimimaan todentajana Suomessa. Lisäksi muutos täydentää päästökauppalain 80 §:ssä sertifioitujen todentajien hakemuksesta jo säädettyä.

83 §. Käytettävä todentaja. Pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että lisätään viittaus ilmastoneutraalisuusraportista. Ehdotetun pykälän mukaan toiminnanharjoittajan, ilma-aluksen käyttäjän ja laivayhtiön olisi käytettävä päästöselvitysten, toiminnanharjoittajan lisäksi perustietoselvitysten, uuden osallistujan tietoselvitysten, vuotuisten tuotantotasoraporttien ja ilmastoneutraalisuusraporttien sekä ilma-aluksen käyttäjän lisäksi CORSIA-järjestelmän ilmastoyksiköiden mitätöinnin todennuttamiseen todentajaa, joka on hyväksytty tämän lain nojalla. Ehdotettu muutos johtuu komission täytäntöönpanoasetusten valmisteilla olevista muutoksista ja muutoksen myötä pykälää täydennettäisiin sisältämään kaikki raportit, joita todennuttaminen voi koskea.

86 §. Todentamisraportti. Ehdotetun muutoksen myötä lisätään ehdotetun 83 §:n muutosta vastaavalla tavalla viittaus ilmastoneutraalisuusraporttiin. Ehdotetun pykälän mukaan todentajan olisi laadittava todentamisraportti laitoksen ja ilma-aluksen käyttäjän päästöselvityksen, 39 §:ssä tarkoitetun selvityksen, perustietoselvityksen, uuden osallistujan tietoselvityksen, vuotuisen tuotantotasoraportin ja ilmastoneutraalisuusraportin todennuksesta.

92 §. Päästöoikeuden ylitysmaksu. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarkennetaan kuluttajahintaindeksin tarkoittavan Euroopan kuluttajahintaindeksiä. Päästöoikeuden ylitysmaksusta säädetään päästökauppadirektiivissä eikä se jätä kansallista harkintaa sovellettavan kuluttajahintaindeksin osalta. Ehdotetun pykälän mukaan ylitysmaksu olisi 100 euroa kultakin hiilidioksidiekvivalenttitonnilta, jolta päästöoikeuksia ei ole palautettu. Vuonna 2013 alkaneesta päästökauppakaudesta lukien ylitysmaksua korotetaan Euroopan kuluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti.

97 §. Päästökaupparikkomus. Pykälän 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että päästökaupparikkomukseksi katsottaisiin myös väärin tietojen toimittaminen 55 §:ssä tarkoitetun raportin tai ilmoituksen toimittamisen yhteydessä. Ehdotetun pykälän 4 kohdan mukaan päästökaupparikkomuksesta tuomitaan, jos tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö 55 §:ssä tarkoitetun raportin tai ilmoituksen toimittamisen päästöoikeusmäärän alentamista varten tai toimittaa vääriä tietoja. Lainkohtaa esitetään muutettavaksi vastaamaan voimassa olevan lain yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevää lainsäätäjän tarkoitusta, joka on jäänyt kirjaamatta pykälätekstiin.

7.2 Laki Energiavirastosta.

1 §. Tehtävät. Pykälään lisättäisiin energiaviraston tehtäviin viittaus lakiin fossiilisen polttoaineen jakelusta sekä päivitetäisiin viittaus päästökauppalakiin ja poistettaisiin viittaus kumottuun lentoliikenteen päästökauppalakiin. Ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan lakitekniisiä.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.7.2025.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

päästökauppalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan päästökauppalain (1270/2023) 2 §:n 10, 38 ja 39 kohta, 7 §:n 3 momentti, 21 §:n otsikko ja 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 48 §, 59 §:n 2 momentti, 64 §, 65 §:n 1 momentti, 73 §:n 1 momentti, 81 §:n 2 momentti, 83 §, 86 §:n 1 momentti, 92 §:n 3 momentti ja 97 §:n 1 momentin 4 kohta sekä

lisätään 2 §:ään uusi 40 ja 41 kohta, 5 §:ään uusi 6 momentti ja 26 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) *huutokauppapaikalla* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä vahvistamalla kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoitusta, hallinnointia ja muita näkökohtia koskevat säännöt annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2023/2830, jäljempänä huutokauppa-asetus, 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua palveluntarjoajaa, joka vastaa päästöoikeuksien huutokauppojen järjestämisestä ja muista sille mainitun asetuksen 27 artiklassa säädettyistä tehtävistä;

38) *komission todentamisasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettua tietojen todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2018/2067;

39) *komission ilmaisjaon mukautussäädöksellä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamista koskevien sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse tuotantotason muutoksista johtuvia päästöoikeuksien maksutta tapahtuvan jaon mukautuksia koskevista lisäjärjestelyistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/1842;

40) *komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamissäännöistä päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakoon tarvittavien ilmastoneutraaliussuunnitelmien sisällön ja muodon osalta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2023/2441;

41) *päästöselvityksellä* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä komission tarkkailuasetuksen, MRV-asetuksen tai komission CORSIA-MRV-asetuksen mukaista selvitystä toiminnanharjoittajan, laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän raportointikauden vuotuisista päästöistä sekä komission tarkkailuasetuksen 75 v artiklan ja liitteen X a mukaista raporttia.

5 §

Laitokset

Jos laitoksen toimintaa on muutettu siten, että laitoksella käytetään laitoksen tai polttoyksikön käynnistystä tai pysäytystä lukuun ottamatta yksinomaan biomassaa ja toiminnanharjoittaja on ilmoittanut Energiavirastolle laitoksen jatkavan tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, tätä lakia sovelletaan laitokseen toiminnanharjoittajan ilmoituksen mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2025.

7 §

Laitoksen kapasiteetin määrittäminen

Jos laitoksen kuuluminen tämän lain soveltamisalaan määräytyy liitteessä I mainitun polttoyksiköiden kokonaispolttoainetehon perusteella, polttoainetehot lasketaan yhteen kaikista kyseiseen laitokseen kuuluvista teknisistä yksiköistä, joissa polttoaineita poltetaan. Kokonaispolttoainetehoa laskettaessa ei oteta huomioon polttoyksiköitä, joiden polttoaineteho on pienempi kuin 3 megawattia.

21 §

Päästöjen tarkkailusuunnitelman hyväksyminen

Toiminnanharjoittajan on laadittava lain soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella päästöjen tarkkailusuunnitelma ja haettava sille Energiaviraston hyväksyntä. Tarkkailusuunnitelma hyväksytään toistaiseksi tai erityisistä syistä määräajaksi.

26 §

Päästölupa

Jos laitos on tullut päästökaupan soveltamisalaan, koska se ei täytä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee hakea tämän pykälän 1 momentin mukaista päästölupaa laitokselle.

Jos laitoksen päästölupa on peruutettu 40 §:n 2 momentin 4 kohdan perusteella, toiminnanharjoittajan tulee kuitenkin hakea 1 momentin mukaista päästölupaa, jos jonkin peruuttamista seuraavan kalenterivuoden aikana laitoksen keskimääräiset kestävä biomassan poltosta aiheutuvat päästöt muodostavat 95 prosenttia laitoksen kokonaispäästöistä tai vähemmän. Päästölupaa tulee hakea viipymättä ja viimeistään kyseisen kalenterivuoden loppuun mennessä, jos syntyy epäily siitä, että edellä tarkoitettu 95 prosentin raja alittuu.

40 §

Laitoksen päästöluvan ja päästöjen tarkkailusuunnitelmapäätöksen peruuttaminen

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa ilmaisjakoasetuksessa säädettyissä tilanteissa. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava laitoksen toiminnan lopettamisesta Energiavirastolle välittömästi toiminnan lopettamisen jälkeen. Kahden tai useamman laitoksen yhdistymisestä taikka laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella tai peruuttamisesta 93 §:n perusteella on myös ilmoitettava Energiavirastolle

välittömästi, kun laitosten yhdistyminen on tapahtunut tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

48 §

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrän alentaminen jakokaudella 2026–2030

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee energiatehokkuuslain (1429/2014) 6 §:ssä säädetty velvoite pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta tai joka on vapautunut siitä mainitun lain 7 §:ssä säädetyllä perusteella, ei ole toteuttanut energiakatselmuksen tai energianhallintajärjestelmän suosituksia. Päästöoikeuksien määrää ei kuitenkaan vähennetä, jos toiminnanharjoittaja osoittaa ilmaisjakoasetuksen 22 a artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyvän.

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 1 kohdan viidennessä alakohdassa säädetty velvoite tehdä mainitun direktiivin 10 b artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmastoneutraaliussuunnitelma, ei toimita ilmastoneutraaliussuunnitelmaa Energiavirastolle ilmaisjakoasetuksessa säädetyssä ajassa. Päästöoikeuksien määrää vähennetään myös, jos ilmaisjakoasetuksen 22 b artiklassa, komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksessa tai komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä säädetyt muut edellytykset eivät täyty.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella tehtävä päästöoikeuksien määrän yhteenlaskettu vähennys on enintään 20 prosenttia.

Jos toiminnanharjoittaja osoittaa toteuttaneensa 1 momentissa tarkoitettut suositukset maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä koskevan päätöksen antamisen jälkeen, päästöoikeuksien määrän vähennys poistetaan jakokauden jäljellä olevien kalenterivuosien ilmaisjaon osalta. Vähennyksen poistamisesta säädetään lisäksi ilmaisjakoasetuksessa ja komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä.

Toiminnanharjoittajan on laadittava ja pantava täytäntöön 1 momentissa tarkoitettuja suosituksia koskeva menettely ja ylläpidettävä sitä ilmaisjakoasetuksessa säädetyllä tavalla.

59 §

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen

Jos laitos on lopettanut toimintansa, laitoksen tilille ei saa kirjata päästöoikeuksia toiminnan lopettamispäivän jälkeiselle kalenterivuoden osalle ja sen jälkeisille vuosille. Ehdoista, joiden täyttyessä laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, ja päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta säädetään ilmaisjakoasetuksessa. Energiavirasto tekee päätöksen päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta.

64 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien jakoperusteet

Ilma-alusten käyttäjille maksutta jaettavien päästöoikeuksien laskennallinen osuus lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä on 85 prosenttia vuosina 2024 ja 2025, mistä määrästä huutokaupattavaksi siirretään 25 prosenttia vuonna 2024 ja 50 prosenttia vuonna

2025. Maksutta jaettavat päästöoikeudet on jaettava ilma-alusten käyttäjille suhteessa niiden osuuteen vuodelta 2023 raportoiduista ilmailutoiminnan todennetuista päästöistä. Kyseisessä laskennassa on otettava huomioon myös raportoidut ilmailutoiminnan todennetut päästöt niiden lentojen osalta, jotka kuuluvat päästökauppajärjestelmään vasta 1 päivästä tammikuuta 2024.

Vuodesta 2026 ilma-alusten käyttäjille jaetaan maksuttomia päästöoikeuksia ainoastaan 65 §:ssä tarkoitetun kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella.

65 §

Kestävien lentopolttoaineiden käytöstä maksutta jaettavat päästöoikeudet

Kaupallinen ilma-aluksen käyttäjä voi hakea vuosittain maksutta jaettavia päästöoikeuksia edeltävän vuoden kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella niiden lentojen osalta, joilta päästöoikeudet on palautettava 1 päivän tammikuuta 2024 ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana lukuun ottamatta lentoja, joiden osalta kyseinen vaatimus katsotaan täytetyksi päästökauppadirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan nojalla. Maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoperusteisiin sovelletaan mainitun direktiivin 3 c artiklan 6 kohtaa. Maksutta jaettavat päästöoikeudet vähennetään huutokaupattavien päästöoikeuksien määrästä.

73 §

Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan, laivayhtiön ja ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 69 §:ssä tarkoitettuun unionin rekisteriin vuosittain syyskuun loppuun mennessä edellisenä kalenterivuonna kustakin toiminnanharjoittajan laitoksesta aiheutuneita tai laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän aiheuttamia 7 luvun mukaisesti todennettuja päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

81 §

Todentajan hyväksyminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu tai sertifioitu todentaja rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 79 §:ssä säädetyt edellytykset sekä akkreditoinnissa on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä, taikka luonnollisen henkilön on sertifioinut todentajaksi komission todentamisasetuksen 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen.

83 §

Käytettävä todentaja

Toiminnanharjoittajan, ilma-aluksen käyttäjän ja laivayhtiön on käytettävä päästöselvitysten todennuttamiseen, perustietoselvitysten, uuden osallistujan tietoselvitysten, vuotuisten tuotantotasoraporttien, ilmastoneutraaliusraporttien todennuttamiseen sekä CORSIA-

järjestelmän ilmastoyksiköiden mitätöinnin todennuttamiseen todentajaa, joka on hyväksytty tämän lain nojalla.

86 §

Todentamisraportti

Todentajan on laadittava todentamisraportti laitoksen ja ilma-aluksen käyttäjän päästöselvityksen, 39 §:ssä tarkoitetun selvityksen, perustietoselvityksen, uuden osallistujan tietoselvityksen, vuotuisen tuotantotasoraportin ja ilmastoneutraalisuusraportin todennuksesta.

92 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Ylitysmaksu on 100 euroa kultakin hiilidioksidiekvivalenttitonnilta, jolta päästöoikeuksia ei ole palautettu. Vuonna 2013 alkaneesta päästökauppakaudesta lukien ylitysmaksua korotetaan Euroopan kuluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti.

97 §

Päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

4) laiminlyö 55 §:ssä tarkoitetun raportin tai ilmoituksen toimittamisen päästöoikeusmäärän alentamista varten tai toimittaa väärää tietoa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *päästökaupparikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 11 ja 12 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 634/2020, seuraavasti:

1 §

Tehtävät

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

11) päästökauppalaissa (1270/2023);

12) fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetussa laissa (1066/2024);

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27.3.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

1.

Laki

päästökauppalaain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päästökauppalaain (1270/2023) 2 §:n 10, 38 ja 39 kohta, 7 §:n 3 momentti, 21 §:n otsikko ja 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 48 §, 59 §:n 2 momentti, 64 §, 65 §:n 1 momentti, 73 §:n 1 momentti, 81 §:n 2 momentti, 83 §, 86 §:n 1 momentti, 92 §:n 3 momentti ja 97 §:n 1 momentin 4 kohta sekä

lisätään 2 §:ään uusi 40 ja 41 kohta, 5 §:ään uusi 6 momentti ja 26 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) *huutokauppapaikalla* jäsenvaltioiden kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista annetun komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010, jäljempänä *huutokauppa-asetus*, 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimeämää palveluntarjoajaa, joka vastaa päästöoikeuksien huutokauppojen järjestämisestä ja muista sille mainitun asetuksen 27 artiklassa osoitetuista tehtävistä;

10) **huutokauppapaikalla** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä vahvistamalla kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoitusta, hallinnointia ja muita näkökohtia koskevat säännöt annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2023/2830, jäljempänä **huutokauppa-asetus**, 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua palveluntarjoajaa, joka vastaa päästöoikeuksien huutokauppojen järjestämisestä ja muista sille mainitun asetuksen 27 artiklassa säädettyistä tehtävistä;

38) *komission todentamisasetuksella* päästökauppadiirektiivin 15 artiklan nojalla annettua todentamista ja todentajien akkreditointia koskevaa komission asetusta;

38) **komission todentamisasetuksella** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettua tietojen todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2018/2067;

39) *komission ilmaisjaon mukautussäädöksellä* Euroopan komission päästökauppadiirektiivin 10 a artiklan 21 kohdan nojalla antamaa asetusta maksutta

39) **komission ilmaisjaon mukautussäädöksellä** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jaettavien
muuttamisesta.

päästöoikeusmäärien

soveltamista koskevien sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse tuotantotason muutoksista johtuvia päästöoikeuksien maksutta tapahtuvan jaon mukautuksia koskevista lisäjärjestelyistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/1842;

(lisätään kohdat 40&41)

40) **komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksella** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY soveltamissäännöistä päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakoon tarvittavien ilmastoneutraaliussuunnitelmien sisällön ja muodon osalta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2023/2441

41) **päästöselvityksellä** tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä komission tarkkailuasetuksen, MRV-asetuksen tai komission CORSIA-MRV-asetuksen mukaista selvitystä toiminnanharjoittajan, laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän raportointikauden vuotuisista päästöistä sekä komission tarkkailuasetuksen 75 v artiklan ja liitteen X a mukaista raporttia.

5 §

5 §

Laitokset

Laitokset

(lisätään uusi 6 momentti)

Jos laitoksen toimintaa on muutettu siten, että laitoksella käytetään laitoksen tai polttoyksikön käynnistystä tai pysäytystä lukuun ottamatta yksinomaan biomassaa ja toiminnanharjoittaja on ilmoittanut Energiavirastolle laitoksen jatkavan tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, tätä lakia sovelletaan laitokseen toiminnanharjoittajan ilmoituksen mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2025.

7 §

7 §

Laitoksen kapasiteetin määrittäminen

Laitoksen kapasiteetin määrittäminen

Jos laitoksen kuulumisen tämän lain soveltamisalaan määräytyy liitteessä I

Jos laitoksen kuulumisen tämän lain soveltamisalaan määräytyy liitteessä I

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mainitun polttoyksiköiden kokonaispolttoainetehon perusteella, polttoainetehot lasketaan yhteen kaikista kyseisen laitokseen kuuluvista teknisistä yksiköistä, joissa polttoaineita poltetaan. Kokonaispolttoainetehoa laskettaessa ei oteta huomioon polttoyksiköitä, joiden polttoaineteho on pienempi kuin 3 megawattia.

mainitun polttoyksiköiden kokonaispolttoainetehon perusteella, polttoainetehot lasketaan yhteen kaikista *kyseiseen* laitokseen kuuluvista teknisistä yksiköistä, joissa polttoaineita poltetaan. Kokonaispolttoainetehoa laskettaessa ei oteta huomioon polttoyksiköitä, joiden polttoaineteho on pienempi kuin 3 megawattia.

21 §

*Päästöjen tarkkailusuunnitelman
hyväksyminen*

Toiminnanharjoittajan on laadittava lain soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella päästöjen tarkkailusuunnitelma ja haettava sille Energiaviraston hyväksyntä.

21 §

*Päästöjen tarkkailusuunnitelman
hyväksyminen*

Toiminnanharjoittajan on laadittava lain soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella päästöjen tarkkailusuunnitelma ja haettava sille Energiaviraston hyväksyntä. *Tarkkailusuunnitelma hyväksytään toistaiseksi tai erityisistä syistä määräajaksi.*

26 §

Päästölupa

(lisätään uudet 2&3 momentit)

26 §

Päästölupa

Jos laitos on tullut päästökaupan soveltamisalaan, koska se ei täytä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee hakea tämän pykälän 1 momentin mukaista päästölupaa laitokselle.

Jos laitoksen päästölupa on peruutettu 40 §:n 2 momentin 4 kohdan perusteella, toiminnanharjoittajan tulee kuitenkin hakea 1 momentin mukaista päästölupaa, jos jonkin peruuttamista seuraavan kalenterivuoden aikana laitoksen keskimääräiset kestävä biomassan poltosta aiheutuvat päästöt muodostavat 95 prosenttia laitoksen kokonaispäästöistä tai vähemmän. Päästölupaa tulee hakea viipymättä ja viimeistään kyseisen kalenterivuoden loppuun mennessä, jos syntyy epäily siitä, että edellä tarkoitettu 95 prosentin raja alittuu.

40 §

40 §

*Laitoksen päästöluvan ja päästöjen
tarkkailusuunnitelmapäätöksen
peruuttaminen*

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa ilmaisjakoasetuksessa säädettyissä tilanteissa. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava laitoksen toiminnan lopettamisesta Energiavirastolle välittömästi toiminnan lopettamisen jälkeen. Kahden tai useamman laitoksen yhdistymisestä ja laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 93 §:n perusteella on ilmoitettava Energiavirastolle viipymättä, kuitenkin viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jolloin laitosten yhdistyminen on tapahtunut tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

*Laitoksen päästöluvan ja päästöjen
tarkkailusuunnitelmapäätöksen
peruuttaminen*

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa ilmaisjakoasetuksessa säädettyissä tilanteissa. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava laitoksen toiminnan lopettamisesta Energiavirastolle välittömästi toiminnan lopettamisen jälkeen. Kahden tai useamman laitoksen yhdistymisestä *taikka* laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella tai peruuttamisesta 93 §:n perusteella on *myös ilmoitettava Energiavirastolle välittömästi, kun* laitosten yhdistyminen on tapahtunut tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

48 §

*Maksutta jaettavien päästöoikeuksien
määrän alentaminen jakokaudella 2026–
2030*

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee energiatehokkuuslain (1429/2014) 6 §:n mukainen velvoite tehdä pakollinen yrityksen energiakatselmus tai jolla pakollisen energiakatselmuksen sijasta on käytössä mainitun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu sertifioitu energianhallintajärjestelmä, ei ole toteuttanut energiakatselmuksesta tehtävän raportin tai energianhallintajärjestelmän suosituksia. Päästöoikeuksien määrää ei kuitenkaan vähennetä, jos toiminnanharjoittaja osoittaa ilmaisjakoasetuksen 22 a artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyvän.

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee päästökauppadirektiivin 10 a artiklan

48 §

*Maksutta jaettavien päästöoikeuksien
määrän alentaminen jakokaudella 2026–
2030*

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee energiatehokkuuslain (1429/2014) 6 §:ssä säädetty velvoite *pakollisesta* yrityksen *energiakatselmuksesta tai joka on vapautunut siitä mainitun lain 7 §:ssä säädetyllä perusteella,* ei ole toteuttanut energiakatselmuksen tai energianhallintajärjestelmän suosituksia. Päästöoikeuksien määrää ei kuitenkaan vähennetä, jos toiminnanharjoittaja osoittaa ilmaisjakoasetuksen 22 a artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyvän.

Vakiintuneelle laitokselle myönnettävien päästöoikeuksien määrää vähennetään 20 prosentilla, jos toiminnanharjoittaja, jota koskee päästökauppadirektiivin 10 a artiklan

1 kohdan viidennessä alakohdassa säädetty velvoite tehdä mainitun direktiivin 10 b artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmastoneutraaliussuunnitelma, ei toimita ilmastoneutraaliussuunnitelmaa Energiavirastolle ilmaisjakoasetuksessa säädettyssä ajassa. Päästöoikeuksien määrää vähennetään myös, jos ilmaisjakoasetuksen 22 b artiklassa tai päästökauppadirektiivin soveltamissäännöistä päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaan jakoon tarvittavien ilmastoneutraaliussuunnitelmien sisällön ja muodon osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa säädettyt muut edellytykset eivät täyty.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella tehtävä päästöoikeuksien määrän yhteenlaskettu vähennys on enintään 20 prosenttia.

Jos toiminnanharjoittaja osoittaa toteuttaneensa 1 momentissa tarkoitettut suositukset maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä koskevan päätöksen antamisen jälkeen, päästöoikeuksien määrää ei vähennetä suositusten toteuttamista seuraavasta kalenterivuodesta alkaen.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmastoneutraaliussuunnitelman toimittamisesta, hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

(lisätään uusi 5 momentti)

59 §

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen

Jos laitos on lopettanut toimintansa, ei laitoksen tilille saa kirjata päästöoikeuksia. Ehdoista, joiden täytyessä laitoksen

1 kohdan viidennessä alakohdassa säädetty velvoite tehdä mainitun direktiivin 10 b artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmastoneutraaliussuunnitelma, ei toimita ilmastoneutraaliussuunnitelmaa Energiavirastolle ilmaisjakoasetuksessa säädettyssä ajassa. Päästöoikeuksien määrää vähennetään myös, jos ilmaisjakoasetuksen 22 b artiklassa, komission ilmastoneutraaliussuunnitelma-asetuksessa tai komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä säädettyt muut edellytykset eivät täyty.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella tehtävä päästöoikeuksien määrän yhteenlaskettu vähennys on enintään 20 prosenttia.

Jos toiminnanharjoittaja osoittaa toteuttaneensa 1 momentissa tarkoitettut suositukset maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä koskevan päätöksen antamisen jälkeen, päästöoikeuksien määrän vähennys poistetaan jakokauden jäljellä olevien kalenterivuosien ilmaisjaon osalta. Vähennyksen poistamisesta säädetään lisäksi ilmaisjakoasetuksessa ja komission ilmaisjaon mukautussäädöksessä.

(kumotaan 5 momentti)

Toiminnanharjoittajan on laadittava ja pantava täytäntöön 1 momentissa tarkoitettuja suosituksia koskeva menettely ja ylläpidettävä sitä ilmaisjakoasetuksessa säädetyllä tavalla.

59 §

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen

Jos laitos on lopettanut toimintansa, laitoksen tilille ei saa kirjata päästöoikeuksia toiminnan lopettamispäivän jälkeiselle

Voimassa oleva laki

katsotaan lopettaneen toimintansa, ja päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta säädetään ilmaisjakoasetuksessa. Energiavirasto tekee päätöksen päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta.

64 §

*Maksutta jaettavien lentoliikenteen
päästöoikeuksien jakoperusteet*

Ilma-alusten käyttäjille maksutta jaettavien päästöoikeuksien laskennallinen osuus lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä on 85 prosenttia vuosina 2024 ja 2025, mistä määrästä huutokaupattavaksi siirretään 25 prosenttia vuonna 2024 ja 50 prosenttia vuonna 2025. Vuodesta 2026 lähtien ilma-alusten käyttäjille jaetaan maksuttomia päästöoikeuksia ainoastaan 65 §:ssä tarkoitetun kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella.

65 §

*Kestävien lentopolttoaineiden käytöstä
maksutta jaettavat päästöoikeudet*

Ilma-aluksen käyttäjä voi päästökauppadirektiivin 3 c artiklan 6 kohdan mukaisesti vuoden 2030 loppuun saakka hakea vuosittain maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia edeltävän vuoden kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella. Maksutta jaettavat päästöoikeudet vähennetään huutokaupattavien päästöoikeuksien määrästä.

Ehdotus

kalenterivuoden osalle ja sen jälkeisille vuosille. Ehdoista, joiden täyttyessä laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, ja päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta säädetään ilmaisjakoasetuksessa. Energiavirasto tekee päätöksen päästöoikeuksien kirjaamisen lopettamisesta.

64 §

*Maksutta jaettavien lentoliikenteen
päästöoikeuksien jakoperusteet*

Ilma-alusten käyttäjille maksutta jaettavien päästöoikeuksien laskennallinen osuus lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä on 85 prosenttia vuosina 2024 ja 2025, mistä määrästä huutokaupattavaksi siirretään 25 prosenttia vuonna 2024 ja 50 prosenttia vuonna 2025. *Maksutta jaettavat päästöoikeudet on jaettava ilma-alusten käyttäjille suhteessa niiden osuuteen vuodelta 2023 raportoiduista ilmailutoiminnan todennetuista päästöistä. Kyseisessä laskennassa on otettava huomioon myös raportoidut ilmailutoiminnan todennetut päästöt niiden lentojen osalta, jotka kuuluvat päästökauppajärjestelmään vasta 1 päivästä tammikuuta 2024.*

Vuodesta 2026 ilma-alusten käyttäjille jaetaan maksuttomia päästöoikeuksia ainoastaan 65 §:ssä tarkoitetun kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella.

65 §

*Kestävien lentopolttoaineiden käytöstä
maksutta jaettavat päästöoikeudet*

Kaupallinen ilma-aluksen käyttäjä voi hakea vuosittain maksutta jaettavia päästöoikeuksia edeltävän vuoden kestävien lentopolttoaineiden käytön perusteella niiden lentojen osalta, joilta päästöoikeudet on palautettava 1 päivän tammikuuta 2024 ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana lukuun ottamatta lentoja, joiden osalta kyseinen vaatimus katsotaan täytetyksi

päästökauppadirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan nojalla. Maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoperusteisiin sovelletaan mainitun direktiivin 3 c artiklan 6 kohtaa. Maksutta jaettavat päästöoikeudet vähennetään huutokaupattavien päästöoikeuksien määrästä.

73 §

Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan, laivayhtiön ja ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 69 §:ssä tarkoitettuun unionin rekisteriin vuosittain syyskuun loppuun mennessä edellisenä kalenterivuonna kustakin toiminnanharjoittajan laitoksesta aiheutuneita tai laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän aiheuttamia, 10 luvun mukaisesti todennettuja päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

73 §

Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan, laivayhtiön ja ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 69 §:ssä tarkoitettuun unionin rekisteriin vuosittain syyskuun loppuun mennessä edellisenä kalenterivuonna kustakin toiminnanharjoittajan laitoksesta aiheutuneita tai laivayhtiön tai ilma-aluksen käyttäjän aiheuttamia, 7 luvun mukaisesti todennettuja päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

81 §

Todentajan hyväksyminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu todentaja rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 79 §:ssä säädetty edellytykset sekä akkreditoinnissa on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä.

81 §

Todentajan hyväksyminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu tai sertifioitu todentaja rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettuun todentajaan, jos todentaja on yhteisö tai säätiö taikka tällaisen osa ja täyttää 79 §:ssä säädetty edellytykset sekä akkreditoinnissa on noudatettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa säädettyä vastaavaa menettelyä, taikka luonnollisen henkilön on sertifioinut todentajaksi komission todentamisasetuksen 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen.

83 §

Käytettävä todentaja

83 §

Käytettävä todentaja

Toiminnanharjoittajan, ilma-aluksen käyttäjän ja laivayhtiön on käytettävä päästöselvitysten, toiminnanharjoittajan lisäksi perustietoselvitysten, uuden osallistujan tietoselvitysten ja vuotuisten tuotantotasoraporttien sekä ilma-aluksen käyttäjän lisäksi CORSIA-järjestelmän ilmastoyksiköiden mitätöinnin todennuttamiseen todentajaa, joka on hyväksytty tämän lain nojalla.

Toiminnanharjoittajan, ilma-aluksen käyttäjän ja laivayhtiön on käytettävä päästöselvitysten *todennuttamisen*, perustietoselvitysten, uuden osallistujan tietoselvitysten, vuotuisten tuotantotasoraporttien, *ilmastoneutraaliusraporttien todennuttamiseen* sekä CORSIA-järjestelmän ilmastoyksiköiden mitätöinnin todennuttamiseen todentajaa, joka on hyväksytty tämän lain nojalla.

86 §

Todentamisraportti

Todentajan on laadittava todentamisraportti laitoksen ja ilma-aluksen käyttäjän päästöselvityksen, 39 §:ssä tarkoitetun selvityksen, perustietoselvityksen, uuden osallistujan tietoselvityksen ja vuotuisen tuotantotasoraportin todennuksesta.

Todentajan on laadittava todentamisraportti laitoksen ja ilma-aluksen käyttäjän päästöselvityksen, 39 §:ssä tarkoitetun selvityksen, perustietoselvityksen, uuden osallistujan tietoselvityksen, vuotuisen tuotantotasoraportin *ja ilmastoneutraaliusraportin* todennuksesta.

92 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Ylitysmaksu on 100 euroa kultakin hiilidioksidiekvivalenttitonnilta, jolta päästöoikeuksia ei ole palautettu. Vuonna 2013 alkaneesta päästökauppakaudesta lukien ylitysmaksua korotetaan kuluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti.

Ylitysmaksu on 100 euroa kultakin hiilidioksidiekvivalenttitonnilta, jolta päästöoikeuksia ei ole palautettu. Vuonna 2013 alkaneesta päästökauppakaudesta lukien ylitysmaksua korotetaan *Euroopan* kuluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti.

97 §

Päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö 55 §:ssä tarkoitetun raportin tai ilmoituksen toimittamisen päästöoikeusmäärän alentamista varten,

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö 55 §:ssä tarkoitetun raportin tai ilmoituksen toimittamisen päästöoikeusmäärän alentamista varten *tai toimittaa väärää tietoa,*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, päästökaupparikkomuksesta sakkoon.

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, **päästökaupparikkomuksesta** sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 11 ja 12 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 634/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tehtävät

Tehtävät

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

11) päästökauppalaissa (311/2011);
12) lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa (34/2010);

11) päästökauppalaissa (1270/2023)
12) fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetussa laissa (1066/2024);

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

